

**INSCENIZOWANE
ZABÓJSTWA I SAMOBÓJSTWA**
STUDIUM KRYMINALISTYCZNE

EWA PACHURA

**INSCENIZOWANE
ZABÓJSTWA I SAMOBÓJSTWA**
STUDIUM KRYMINALISTYCZNE

ELBLĄG 2021

Przewodniczący Komitetu Redakcyjnego Wydawnictwa PWSZ w Elblągu

Prof. dr hab. inż. Jerzy Łabanowski

Recenzent

Prof. dr hab. Ewa Gruza

Prof. dr hab. Bogusław Sygit

Redakcja, korekta, skład i projekt okładki

Oficyna Wydawnicza Edytor.org

Lidia Ciecierska

Na okładce

fot. lic. depositphotos.com

Fotografie

Archiwum własne autora i akta postępowań

Monografia stanowi zmodyfikowaną na potrzeby Czytelników rozprawę doktorską na temat: „Taktyka ustalenia prawdy materialnej w przypadkach improwizowanych zabójstw i samobójstw”, napisaną pod kierunkiem naukowym prof. zw. dr hab. Jerzego Kasprzaka i obronioną na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie we wrześniu 2019 r.

Wydano za zgodą Rektora PWSZ w Elblągu

ISBN 978-83-62336-64-7

© by Wydawnictwo PWSZ w Elblągu

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu

82-300 Elbląg, ul. Wojska Polskiego 1, tel. 55 629 05 55

www.pwsz.elblag.pl/wydawnictwo

Wydanie I Nakład 120 egz. Format B5 Arkuszy wydaw. 31,5

*Gdy odrzucisz to, co niemożliwe,
wszystko pozostałe,
choćby najbardziej nieprawdopodobne,
musi być prawdą.*

Artur Conan Doyle

SPIS TREŚCI

ZAGADNIENIA WSTĘPNE	11
Wprowadzenie	11
Pojęcie zabójstwa i samobójstwa inscenizowanego oraz pojęcia pokrewne	18
ROZDZIAŁ 1. POCZĄTKI I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA	33
1.1. Z dziejów zabójstw i samobójstw pozorowanych	35
1.2. Przyczyny pozorowania zabójstw i samobójstw	49
1.3. Skala zjawiska zabójstwa i samobójstwa inscenizowanego	61
ROZDZIAŁ 2. TAKTYKA WYKONYWANIA CZYNNOŚCI NA MIEJSCU STWIER- DZENIA ŚMIERCI GWAŁTOWNEJ	73
2.1. Definicja taktyki kryminalistycznej, taktyki wykrywania, taktyki dowodowej	75
2.1.1. Taktyka kryminalistyczna	76
2.1.2. Taktyka wykrywania	79
2.1.3. Taktyka czynności dowodowych	84
2.2. Oględziny miejsca jako najważniejsza czynność w przypadku przestępstw pozoro- rowanych	89
2.2.1. Oględziny jako czynność niepowtarzalna	90
2.2.2. Ogólne zasady przy prowadzeniu oględzin miejsca ujawnienia zwłok o nieznaną przyczynę zgonu	101
2.2.3. Zabezpieczenie śladów i dowodów	107
2.2.4. Poszukiwanie, ujawnienie i zabezpieczenie śladów zacieranych oraz po- zornych	116

2.3. Pierwsze wersje śledcze.....	121
2.3.1. Definicja wersji śledczej.....	122
2.3.2. Wpływ pierwotnej wersji kryminalistycznej na prowadzone czynności.....	125
2.4. Dalsze czynności w niezbędnym zakresie pozwalające na ustalenie kwalifikacji wszczęcia postępowania karnego.....	130
2.4.1. Oględziny zwłok.....	130
2.4.2. Wstępna analiza informacji uzyskanych w trakcie czynności w niezbędnym zakresie.....	143
ROZDZIAŁ 3. POSTĘPOWANIE DOWODOWE W TOKU ŚLEDZTW DOTYCZĄCYCH IMPROWIZOWANEJ ŚMIERCI GWAŁTOWNEJ.....	149
3.1. Wykorzystywanie zgromadzonych dowodów.....	151
3.1.1. Wykorzystywanie śladów i dowodów.....	152
3.1.2. Nośniki osobowe.....	163
3.1.3. Nośniki rzeczowe.....	172
3.1.4. Sprawca.....	177
3.1.5. Dane identyfikujące ofiarę i profil psychologiczny sprawcy.....	181
3.1.6. Eksperyment procesowy.....	190
3.2. Weryfikacja wersji kryminalistycznych.....	192
3.3. Zasada prawdy materialnej a zasada obiektywizmu.....	197
3.3.1. Zasada prawdy materialnej.....	197
3.3.2. Zasada obiektywizmu swobodnej oceny dowodów.....	202
3.3.3. Trudności w ustaleniu prawdy materialnej w przestępstwach pozorowanych.....	203
3.3.4. Taktyka ujawniania pozoracji.....	206
ROZDZIAŁ 4. ZBRODZIA ZABÓJSTWA POZOROWANA NA INNY CZYN LUB MOTYW.....	227
4.1. Zabójstwo pozorowane na samobójstwo.....	230
4.1.1. Czynności organów procesowych wykonywane standardowo w przypadku samobójstw.....	235
4.1.2. Najczęstsze maskowanie zabójstwa na samobójstwo.....	240
4.1.2.1. Postrzał.....	241
4.1.2.2. Uduszenie gwałtowane.....	246
4.1.2.3. Upadek z wysokości.....	268
4.1.2.4. Rany klute, cięte, rąbane.....	277
4.1.2.5. Wypadki komunikacyjne.....	288
4.1.2.6. Otrucia.....	291
4.1.3. List pożegnalny.....	295
4.2. Zbrodnia zabójstwa pozorowana na nieszczęśliwy wypadek lub zgon o charakterze naturalnym.....	299
4.2.1. Standardowe czynności na miejscu nieszczęśliwych wydarzeń i zgonów o charakterze naturalnym.....	300

4.2.2. Sposoby pozorowania nieszczęśliwych zdarzeń	303
4.2.2.1. Pożary	303
4.2.2.2. Wypadki drogowe	316
4.2.2.3. Wypadki „domowe” i inne zdarzenia	325
4.2.2.4. Upadek ze skarpy	331
4.2.2.5. Utopienie	333
4.2.2.6. Zgony naturalne i inne zdarzenia	341
4.3. Zbrodnia zabójstwa maskującego prawdziwy motyw	348
4.3.1. <i>Modus operandi</i> zabójstwa pozorującego motyw	348
4.3.2. Sposoby pozorowania motywu	350
4.3.2.1. Zabójstwa pozorowane na motyw rabunkowy	351
4.3.2.2. Zabójstwa pozorowane na motyw seksualny	363
4.3.2.3. Zabójstwa pozorowane na uprowadzenie	369
4.3.2.4. Pozorowanie z rzekomym udziałem innych osób	372
4.4. Pozorowane zaginięcie	375
4.4.1. Czynności policji po zgłoszeniu zaginięcia	380
4.4.2. Zgłoszenie zaginięcia jako sposób zamaskowania zabójstwa	388
ROZDZIAŁ 5. SAMOBÓJSTWA ORAZ INNE ZACHOWANIA INSCENIZOWANE NA ZABÓJSTWA I WYPADKI	417
5.1. Psychologiczne aspekty pozorowanego samobójstwa	420
5.2. Suicydalne zachowania przed zdarzeniem	422
5.3. Profil psychologiczny samobójcy	427
5.4. Samobójstwa pozorowane na zabójstwa	432
5.5. Samobójstwa pozorowane na wypadki drogowe	453
5.6. Pozorowanie niezaistniałej śmierci własnej osoby	458
5.7. Przypadki samobójstw ze skrępowanymi kończynami	464
5.8. Samobójstwa poagresyjne – rozszerzone	467
5.9. Samobójstwa złożone (kombinowane)	483
5.10. Zgony w wyniku czynności autoerotycznych	489
5.11. Nietypowe przypadki samobójstw i innych zgonów	495
ROZDZIAŁ 6. PROBLEM EFEKTYWNOŚCI CZYNNOŚCI ŚLEDCZYCH ZMIERZA- JĄCYCH DO USTALENIA PRAWDY MATERIALNEJ	503
WNIOSKI	513
WYKAZ SKRÓTÓW	523
BIBLIOGRAFIA	525
WYKAZ RYSUNKÓW I FOTOGRAFII	545